

Posudek bakalářské diplomové práce

Název práce: *Rukopisný slovník litevštiny z první poloviny 19. století z Knihovny Národního muzea*

Autorka práce: Anna Tollarová

Vedoucí práce: doc. Ilja Lemeškin (UK)

Oponent: Vaidas Šeferis, PhD. (MU)

Předkládána práce je hodnocena:

- 1. Z hlediska obsahového záměru, naplnění zadání a zpracování předepsané literatury:*
dobře
- 2. Z hlediska požadavků na jazykovou správnost (jazykové a jiné pravopisné chyby):*
nevyhovující
- 3. Z hlediska požadavků na formální úpravu, požadovaný rozsah, dodržování citačních norem, odkazy a bibliografii:*
nevyhovující
- 4. Přípomínky, náměty, otázky k rozpravě:*

Bakalářská práce Anny Tollarové je velice pozoruhodná. Na jednu stranu je práce nepochybně velké desideratum na poli české baltistiky: věnuje se totiž relativně novému nálezu unikátního rukopisného slovníku litevštiny, který je připisován Františkovi Ladislavovi Čelakovskému. Tento rukopis jednak umožňuje přesnější vhled do široké jazykovědné činnosti slavného českého obrozence a jednak – a to je nejdůležitější – představuje jednu z nejzajímavějších památek baltské lexikografie 19. století. Anna Tollarová ve své bakalářské práci tuto památku zevrubně analyzuje co do jejího autorství, data vzniku, zdrojů a obsahové kvality. V tomto záměru je její práce velice užitečná a vítána. Na druhou stranu, práce bohužel vykazuje zásadní formální nedostatky, které znemožňují její doporučení k obhajobě. Podívejme se nyní detailněji na kladné a záporné stránky této práce.

Nepopíratelným filologickým přínosem práce je přepis rukopisného slovníku, který tvoří přílohu bakalářské práce. Tímto je učiněn základní krok k budoucí publikaci této památky, což bude mimořádná událost v kontextu současné české baltistiky. Ale i samotná práce po obsahové stránce je mnohdy zajímavá a podnětná. Dobře je popsán biograficko-vědecký kontext rukopisné památky, který čtenáři umožňuje jasnější začlenění slovníku do širších souvislostí života a díla Čelakovského. Velmi zajímavý a chvályhodný je pokus o stanovení alternativního autorství slovníku: je sympatické, že studentka uvažuje samostatně a snaží se zvažovat i jiné možné proveniencie rukopisu (nejen Čelakovského). Snad nejzajímavější kapitolu představuje pokus o srovnání rukopisů zvažovaných autorů, doprovázený kvalitním ilustračním materiálem.

Další obsahové aspekty práce jsou rovněž pozoruhodné, ale výsledky jsou méně kvalitní. Datace slovníku je úsečná a oponentovi není jasné, proč se tam objevuje rok „spíše 1849“ (s. 25). Dále vzniká velmi silný dojem, že při zvažování možných lexikografických zdrojů rukopisného slovníku (s. 47-48) autorka vycházela pouze ze sekundární literatury a slovníky Nesselmana ani Ruhiga vlastnoručně neprocházela.

Zvláštní komentář je nutno věnovat kapitole, která je nazvána „Povaha litevského slovníku“ (s. 26-46). Na jednu stranu, je naprosto správné, že se studentka snaží pochopit a interpretovat etymologický materiál rukopisného slovníku: třídí hesla, analyzuje jejich hierarchické vztahy, hodnotí etymologické návrhy jejich autora z pohledu současného stavu znalostí baltské etymologie. Je však vidět, že autorce ještě chybí zkušenosti. Kapitolu je třeba vylepšit a k tomu snad by mohly posloužit tyto rady: a) Není jasný klíč k výběru hesel, která Anna Tollarová interpretuje ve své práci. Proč právě tato hesla? Proč právě tolik? Proč vůbec vybírat? Je třeba procouvat z celým rozsahem rukopisu. b) Při hodnocení etymologické „pravdivosti“ jednotlivých hesel je nutno pečlivě uvádět celý (někdy velice rozsáhlý)

diachronický rozsah etymologických interpretací: odkazovat na všechny známé práce dřívějších a současných etymologů s naprostou bibliografickou přesností (znění etymologie, zdroj, datum, stránka; alternativní etymologie popsat stejným způsobem). Troufám si říci, že to je až příliš ambiciózní zadání pro bakalářskou práci a radil bych autorce se k této problematice vrátit v práci magisterské.

Obsahovou kvalitu předkládané bakalářské práce bychom mohli obecně zhodnotit následovně: studentka velice podrobně poznala předmět své práce, prokazuje nezpochybnitelnou vědeckou píli a důvtip, přemýšlí samostatně, její práce je čtivá a v mnoha ohledech slibná. Nic méně jsou nabíledni také chybějící profesionální zkušenosti na poli etymologie a je vidět některé nedotažené úseky (datace, stanovení zdrojů).

Hlavním zdrojem naší kritiky však jsou závažné formální nedostatky předložené práce. 1) V textu mnohdy chybí exaktní odkazy na zdroje (na Nesselamana, Ruhiga atd.). 2) Seznam použité literatury obsahuje pozice, které v textu práce nejsou zmíněny a naopak chybí v něm zdroje, na které autorka opakovaně odkazovala (s. 31: Kabašinskaitė, Adomavičiūtė; s. 40: Abejev, Blažek). 3) Čtení práce velmi ruší dva hrubé (a opakující se) překlepy: název litevského sborníku článků *Leksikografija ir leksikografija* (má být *Leksikografija ir leksikologija*) a příjmení litevské vědkyně Gambutas (ve skutečnosti se jmenovala Marija Gimbutas). 4) Oponent napočítal ke dvěma desítkám pravopisných chyb a překlepů v textu, což pro bakalářskou práci je nepřipustné. Podtrženo a sečteno, filologický aparát vykazuje takové nedostatky, které znemožňují doporučení práce k obhajobě.

Doporučil bych Anně Tollarové, aby svou práci vylepšila podle výše popsaných úvah a bodů a předložila ji k obhajobě v dalším termínu. Osobně bych si velmi rád novou verzi přečetl: práce je totiž zaměřena dobře, studentka vykazuje slibné výsledky a po odstranění formálních nedostatků mohli bychom se těšit na mimořádně kvalitní bakalářskou práci.

Celkový návrh hodnocení:

Práci nedoporučuji k obhajobě. Návrh klasifikace: nevyhovující. Práce v tomto provedení nesplňuje nároky na tento typ práce.

V Brně, dne 28. 8. 2015

.....
V. Šeferis